

Blanca Bravo

L'arbre i jo

Il·lustracions de Cristina Picazo

animallibres

1

L'arbre

Vallcordoní de la Ronda Vella,
7 de setembre de 2019

Mireu aquest arbre. Té les fulles de color verd claret a l'estiu i, a la tardor, li canvien a un verd molt fosc. Ballen quan fa una mica d'aire i no cauen quan el vent és fort. El tronc és gruixut, més per la part de baix, la que toca al terra, que per la de dalt.

El iaio em va dir fa anys que és un arbre ampolla, dels que s'infla des de baix. Ell deia

que és un arbre dels que, no ho sembla, però expliquen secrets que només es poden sentir quan estàs ben a prop, ben a prop, molt a la vora del seu tronc.

L'arbre està en un lloc perfecte, perquè es veuen les muntanyes, però també se sent l'olor del mar quan el vent bufa des de la costa. Quan li vull explicar coses, vinc passejant fins aquí, com avui, com ara. M'assec a terra, al seu costat, em deixo caure i recolzo l'esquena en ell. Llavors, li començo a parlar. Li he explicat moltes coses... Que si els professors ens posen molts deures, que si no sé com acabar un dibuix que vaig començar per a la classe de Medi, que si ja ho tinc claríssim que vull estudiar Belles Arts quan sigui més gran, que si m'agradaria poder fer volar l'estel que vam fer junts ara ja fa alguns estius...

Si mou molt les fulles és que està molt alegre o molt enfadat. Si no les mou, és que entén la meva tristor. Que com ho sé això de distingir entre si està alegre o enfadat? Perquè jo el conec, l'arbre, i us ben asseguro que no m'equivoco mai.

Ja fa quatre anys que és plantat, però en fa un que les coses van canviar. Començava el mes d'octubre i la resta d'arbres es preparava per pas-

sar-hi l'hivern, que ja tocava la porta. Des de fa uns mesos, vinc molt. Avui, a més, és un dia especial. Avui he vingut perquè us vull dir una cosa molt i molt i molt important. Abans, però, us he d'explicar qui és l'arbre ampolla i qui soc jo.

2

Jo

Anem a pams. Primer, el meu nom.

Em dic Mariavebaixabé. Tothom em diu així, tot i que potser seria més normal que em diguessin Maria i ja està, però el meu nom, com quasi tot, té un passat. A la meva classe de P3 hi havia quatre Maries, així que, per distingir-nos, ens feien escriure a cadascuna el nostre nom i les dues inicials dels cognoms: Maria V. B. Llavors, amb tres anys –jo no ho recordo, però diuen els pares que ja parlava seguit–, quan algú em preguntava el nom, jo contestava amb una cantarella:

–Em dic Mariavebaixabé!

Ho expliquen sempre quan algú s'interessa per l'origen d'aquesta paraula que, per a la resta, és estranya i per als de casa és la que més em convé. Els va fer tanta gràcia a tots que em digués que em deia com em feien apuntar a l'escola, que em van començar a dir així i així em va quedar. Mariavebaixabé. És un nom llarg. Al contrari del que fa la gent amb els noms, que és escurçar-los, jo me'l vaig allargar. Ara, a mi m'agrada molt més que tingui catorze lletres i no cinc.

Vaig al col·legi a Vallcordoní de la Ronda Vella, el nostre poble de tota la vida, com diuen els de casa. Jo porto aquí els dotze anys acabats de fer que tinc. Que la família porti aquí tota la vida vol dir que jo vaig néixer i em vaig criar aquí, que els pares van néixer i es van criar aquí, que els avis van néixer i es van criar aquí, que els pares dels avis i els pares dels pares dels avis van néixer i es van criar aquí i... Ja paro que ja m'enteneu, oi?

Vallcordoní de la Ronda Vella és un petit poble de l'interior que està lluny d'enlloc i a prop de tot arreu. A prop de les muntanyes, a prop del mar, a prop d'un castell de fa mil anys

que sembla una caixa de regal, on pugem sovint amb els pares per passar el matí de diumenge.

El que més m'agrada del poble, però, és venir a passejar pels camps que envolten casa nostra i, sobretot, visitar l'arbre ampolla al passeig dels arbres grans. Ell encara és petit, però ja creixerà ja, tan tossut com és. Segur que fa una bona estirada aquesta primavera.

3

Tenim el cel en un full

Des de sempre, he passat hores i hores amb el iaio. Ell vivia en «una casa petita amb un jardí gran», com sempre deia. Al fons del jardí, hi havia una caseta on es passava el dia fent figures de fang, pintant barques a la sorra, fent invents amb fustes reciclades i totes aquelles coses meravelloses que feia el iaio. No s'estava mai quiet.

Un dia, me'n recordo, fins i tot se li va ocórrer la manera de veure la lluna quan la lluna no hi fos. Amb un mirall ben rodó, penjat al fons de la paret del jardí, feia que el llum del fanal del porxo

s'hi reflectís a la nit i... allà teníem la lluna! Rodona, plena, preciosa...

Feia moltes coses d'aquestes el iaio i reia, reia molt. Jo, sovint, li preguntava:

–Iaio, tu no t'enfades mai?

Ell em mirava amb aquells ulls verd claret que sempre brillaven, perquè heu de saber que el iaio somreia també amb els ulls.

–I tant, Mariavebaixabé. M'enfado sovint.

–Doncs jo no t'he vist mai cridar.

Ell em picava l'ullet mentre seguia pintant un dels seus quadres amb les barques blanques i el cel blau.

–Perquè no em dones motius. Va, vinga! A veure si saps com fer aquest color...

El iaio m'ensenyava a barrejar els colors dels tubs de l'oli per aconseguir-ne uns altres.

–Si pintes amb el color que surt del tub, el que pintes no és de veritat. Els colors que veiem al món, sempre, sempre, sempre són barrejats. Hi ha color de l'aigua del riu en les fulles dels arbres que viuen al seu costat, hi ha puntets del color de la sorra a l'aigua del mar... Per tot arreu hi ha colors que no són els colors que estan engabiats a dins dels pots.

Quan deia «engabiats», jo m'imaginava petits ocells a dins de cada tub intentant fugir per estampar-se contra la tela del quadre o algun full en blanc.

–Doncs mira que en tens de blaus diferents...

Jo li assenyalava tots aquells tubs que semblava que feien cua per entrar a classe després del pati.

–Sí, i així i tot, cap d'aquests blaus és el blau del cel d'aquest quadre.

Jo l'observava quan ell creava els colors del món. El negre mai era el negre del tub, sinó que era la barreja de tots els altres. El blau tenia un xic de groc, o algun puntet verd o taronja. I, llavors, la terra era la terra i el cel era el cel en el paper. Feia màgia el iaio, i m'ensenyava.

Sovint anàvem a un turonet que hi ha als afores del poble i miràvem els núvols quan el sol

es ponía. Em feia escollir els colors que anaven canviant al cel. Em posava la caixa gran de llapis i fulls en blanc al davant. Esperava fins que el cel és d'aquell color rosa tan bonic que fa plorar. Llavors, deia:

–Ara! Va, vinga, Mariavebaixabé! Ves fent.

Jo sabia que volia que anés posant els colors que es veien en aquell moment. S'havia de fer via! Canviaven molt ràpid!

–No, no... Aquest no és només rosa, també hi ha un xic de groc. Fixa-t'hi bé!

Llavors, jo mirava el cel arrufant les celles i tancant una mica els ulls com ell m'havia ensenyat i era veritat que hi havia un xic groc, sí, un xic de groc lluminós que, de seguida, acabava convertint-se en un rosa claret, un lila fort i, de sobte, acabava sent un taronja molt fort. T'havies d'espavilar, perquè els colors marxaven molt ràpid. Ell m'anava donant fulls nous, en blanc, i jo anava pintant.

Un cop ho tenia enllestit, quan ja la foscor de la tarda anava guanyant a tota la resta de colors, el iaio posava en ordre, des del primer, tots els fulls que havia fet servir. Els passava molt ràpid, com si fossin els dibuixos animats que ens havien

ensenyat a fer a les classes d'art de l'escola. Escrivia la data i llavors deia que era el nostre dilluns o dimarts o el dia que fos que haguéssim dibuixat el cel en uns papers.

–Tenim el cel en un full! Ho veus, petita?

Quan ho explicava als pares, a la nit, cansats ells de tot el dia de feina a la botiga de fora del poble on treballaven, em deien que les coses que feia el iaio eren ximpleries. Deien que era pitjor que un nen i que perdiem el temps fent tot allò que no pagava la pena. El que havíem de fer era treballar en els deures, i estudiar.

–Ja he dit al iaio que el que heu de fer és treballar en els deures, i estudiar. Si no fa cas, al final contractaré algú que t'ajudi amb les feines d'escola.

Allò em queia com una gerra d'aigua freda. No podia ni volia imaginar-me les tardes amb algú altre que no fos el meu iaio. Així que, l'endemà, li vaig dir que primer faríem els deures, estudiaríem i després ens dedicariem a les nostres coses. Ell va estar-hi d'acord.

–És clar, petita, primer farem els deures i després... una figureta amb fang... Mira! Ja el tinc preparat!